

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 0651-12/12-9/2
Ljubljana, 3. 10. 2013

Osnutek

Z A P I S N I K

9. seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je potekala v sredo, 25. 9. 2013, ob 16.00 uri, v sobi 212/II, Ljubljana, Šubičeva 4.

Seja se je začela ob 16.00 uri in zaključila ob 17.10 uri.

Prisotni:

- predsednik: mag. Peter Požun,
- podpredsednik: Tomaž Horvat, mag.,
- člani: Igor Antauer, dr. Janvit Golob, mag. Darija Kuzmanič Korva, Bojana Potočan, mag. Dušan Semolič in mag. Stevo Ščavničar.

Opravičeno odsotna:

- člana: mag. Stojan Binder in mag. Marija Lah.

Ostali prisotni:

- Branko Kurnjek, poslanec v Državnem zboru,
- Davor Dominkuš in mag. Cveto Uršič, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Štefan Kušar, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji,
- Janez Turuk in Marjan Meglič, Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije in
- Almina Agovič, Poslanska skupina Državljske liste.

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 8. redne seje komisije
2. Predlog zakona o spremembi Zakona o socialnem varstvu (ZSV-F) - skrajšani postopek, EPA 1317-VI - NADALJEVANJE OBRAVNAVE
3. Poročilo o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2012, EPA 1347-VI
4. Razno

Ad 1)

Zapisnik 8. redne seje komisije je bil potrjen brez pripomb (8 ZA, 0 PROTI).

Ad 2)

Komisija je **nadaljevala obravnavo** Predloga zakona o spremembi Zakona o socialnem varstvu (ZSV-F), ki ga je v obravnavo in sprejem Državnemu zboru poslala skupina poslancev s prvopodpisanim Brankom Kurnjekom.

Komisija **ne podpira** predloga zakona **in predlaga Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide, da sprejme sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.**

Komisija je prvotno začeto obravnavo predloga zakona na 8. seji 4. 9. 2013 prekinila in se do predloga zakona ni opredelila, ker je bila seznanjena z namero predlagateljev, da bodo zaradi pripomb zainteresirane javnosti predlagali umik predloga zakona z dnevnega reda seje Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Ob tem je sprejela sklep, da bo obravnavo predloga zakona, v primeru, da bi bil slednji v prihodnje ponovno uvrščen na kakšno od sej pristojnega odbora Državnega zbora, nadaljevala.

Komisija ugotavlja, da je Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide na 15. redni seji 10. 9. 2013 sprejel sklep, da se predlog zakona umakne z dnevnega reda omenjene seje ter da je predlog zakona uvrščen na dnevni red 16. redne seje odbora, ki bo 3. 10. 2013.

V skladu z navedenim je komisija na 9. redni seji 25. 9. 2013 opravila razpravo v zvezi s predlogom zakona in se pri tem seznanila z dodatno razlago predstavnika predlagateljev poslanca Državnega zbora Branka Kurnjeka. Slednji je pojasnil, da predlagatelji, po seznanitvi s pripombami zainteresirane javnosti in ostalimi pridobljenimi informacijami, ne bodo vztrajali pri nadaljevanju zakonodajnega postopka v zvezi s tem predlogom zakona in da bo slednji v skladu s poslovnimi določbami v nadaljevanju tudi zaključen. Hkrati je pojasnil, da s predlaganim črtanjem osme alineje prvega odstavka 46. člena zakona predlagatelji niso želeli posegati v normative in standarde dela pri koncesionarjih na področju socialnega varstva, kot jim je bilo očitano v pripombah različnih zainteresiranih strani na predlog zakona.

Podal je tudi oceno, da se v zadnjem času tako v javnih zavodih kot pri koncesionari na področju socialnega varstva, zlasti varstva starejših, soočajo s težavo nezasedenosti kapacitet ter s presežki delovne sile, potem ko se je to področje kar nekaj časa soočalo s težavo primanjkljaja delovne sile. Z morebitnim sprejetjem obravnavanega predloga zakona bi torej zaradi obstoječega stanja na trgu dela na tem področju lahko prišlo tudi do zmanjševanja plač zaposlenim pri koncesionarjih, česar se v svojih pripombah bojijo tako sindikati kot Vlada. Namen predlagateljev pa naj bi bil ravno obraten – z odpravo obveze koncesionarja, da delovna razmerja ureja v skladu s kolektivnimi pogodbami in drugimi akti, ki veljajo za zaposlene v javnih zavodih s področja socialnega varstva, naj bi se zaposlenim pri koncesionarjih omogočilo boljše pogoje dela ter višja plačila za delo (preko dodatkov, napredovanj itd.).

V odzivu na ocene glede presežkov delovne sile na področju socialnega varstva je predstavnik Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije pojasnil, da temu po njihovem mnenju ni tako, saj je trenutno število zaposlenih odsev zastarelih kadrovskih normativov, na drugi strani pa se zahteve uporabnikov vseskozi povečujejo. Zaposleni so torej čedalje bolj fizično in psihično obremenjeni, kar se kaže v visoki stopnji odsotnosti z dela zaradi bolezni. Zaposlenih torej, glede na potrebe in zahteve, kvečjemu primanjkuje. Odprava zaveze koncesionarjem, da morajo slediti obstoječim standardom in normativom, pa bi po njihovem mnenju vodila v smeri znižanja kadrovskih normativov, torej k omejevanju zaposlovanja in še večji obremenjenosti zaposlenih.

Komisija se je seznanila tudi z negativnim mnenjem Vlade Republike Slovenije. Predstavnik Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je dodatno pojasnil, da ocena o pretirani regulaciji koncesijskih razmerij na področju socialnega varstva kot ustreznem razlogu za predlagane spremembe ne vzdrži, saj je intenziteta regulacije

primerljiva z ostalimi javnimi službami (šolstvo, zdravstvo itd.). V primeru, da bi se kdaj odločali za spremembe in večjo fleksibilnost sistema, bi to terjalo celovite rešitve tudi za vse ostale javne službe, na podlagi krovnega zakona.

Komisija se strinja z oceno, da bi bil edini sprejemljiv pristop prenova celotnega sistema javnih služb (preko Zakona o zavodih, na področju socialnega varstva pa tudi z diferenciranjem storitev preko Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo), hkrati pa meni, da trenutno ni pravi trenutek za poseganje na področje koncesijske dejavnosti v okviru socialnega varstva.

Komisija poudarja, da se preko koncesijske dejavnosti namenijo javna sredstva za izvajanje določenih storitev v javnem interesu. Medtem ko so v javnih zavodih jasne omejitve glede izvajanja storitev, imajo koncesionarji vseeno možnost del storitev opravljati brez koncesije, torej po izključno tržnih principih. V tem delu imajo torej že sedaj možnost kadrovske in plačne zadeve urejati na drug način, kot to velja za javni sektor. Za del, ki se odvija v okviru koncesij, pa je (zaradi skupnega imenovalca izvajanja storitev v javnem interesu) smiselno, da se ohranijo enake pravice za vse zaposlene, ne glede na to, ali so zaposleni v javnem zavodu ali pri koncesionarju.

Komisija kot primer negativnih posledic neustreznega urejanja koncesijskega področja, ki se je odvijalo v podobni smeri kot se predlaga z obravnavanim predlogom zakona, izpostavlja področje zdravstva, kjer prihaja do različnih anomalij. Na primer do vplačil zgolj minimalnih prispevkov za socialno varnost za zaposlene in tudi nosilce koncesijske dejavnosti, kljub temu, da se za njihovo delo namenijo sredstva iz zdravstvene blagajne v višini plačnega razreda, kot velja za javni sektor, prav tako pa tudi do velikih nedorečenosti na področju nadzora nad delom koncesionarjev (nadzor naj bi opravljale občine, ki pa velikokrat za to nimajo interesa). Tudi koncesijske pogodbe so napisane površno in nedorečeno; primer je izvajanje dežurne službe. Iz prakse na tem področju je torej razvidno, da se zgolj s koncesijsko pogodbo določena razmerja in zahteve ne da ustrezno urediti, zato kakršnakoli dodatna zaščita zaposlenih in kvalitete storitev glede na obstoječi sistem očitno ni odveč.

Komisija opozarja tudi na slabe izkušnje iz tujine, saj je na primer angleški sistem, ki ga predlagatelj zmotno navaja kot enega izmed dobrih primerjalnih zgledov iz tujine, ravno na podlagi pristopa pretiranega uvajanja tržnih meril v sistem doživel razpad. Sedaj je država tista, ki ga mora postavljati nazaj v stare okvire, tako da nazaj odkupuje storitve, ki jih je prej prepustila v izvajanje zasebnemu sektorju.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije mag. Darija Kuzmanič Korva.

* * *

Predlog sklepa, da komisija ne podpira predloga zakona in predlaga Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide, da sprejme sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, je bil sprejet z 8 glasovi ZA in nobenim glasom PROTI.

Ad 3)

Komisija je obravnavala Poročilo o delu in finančnem poslovanju FIHO v letu 2012, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru poslala Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Komisiji je ključne poudarke iz poročila o delu FIHO v letu 2012 predstavil direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) Štefan Kušar in pri tem poudaril, da je bilo leto 2012 za poslovanje fundacije dobro, saj so prihodki iz naslova koncesijskih dajatev nepričakovano presegli tiste iz prejšnjega leta za 23,4 % (vzrok je bil šest mesecev neizžreban dobiček sedmice v okviru igre Loto). FIHO je tako lahko v letošnjem letu kar dvakrat do-financiral programe invalidskih in humanitarnih organizacij, ki prejemajo sredstva s strani FIHO.

Direktor FIHO je komisijo seznanil z določenimi spremembami v delovanju FIHO, med drugim tudi s prenovo sistema prijave na razpis za razporeditev sredstev FIHO invalidskim in humanitarnim organizacijam, ki po novem poteka preko spleta, ter z določitvijo popolnoma nove metodologije ocenjevanja finančno ovrednotenih letnih delovnih programov posameznih organizacij, ki kandidirajo za sredstva FIHO. Na podlagi dosedanjih meril in kriterijev je bil namreč vzpostavljen enoten katalog meril za dodelitev sredstev posameznim organizacijam, postavljen na načelu iskanja skupnega imenovalca za primerjavo programov znotraj posamezne skupine organizacij, torej ločeno za invalidske organizacije (glede na klasifikacijo invalidov (družbeni status, pravni status in oblika okvare)) in ločeno za humanitarne organizacije (glede na storitve, ki jih izvajajo). Ustreznost nove metodologije bodo po besedah direktorja lahko natančneje ocenili šele po nekaj zaporednih letih uporabe, trenutno pa se je izkazala za ustrezno. Omenil je tudi novo sestavo sveta FIHO, ki je na podlagi novembra 2011 sprejete novele Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D), po novem 23-članski.

Komisija je bila seznanjena s stališčem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki k delu FIHO nima pripomb. Meni, da je dejavnost FIHO z vidika zagotavljanja sredstev za izvajanja programov invalidskih in humanitarnih organizacij, glede na trenutno stanje v državi, velikega pomena, saj delo organizacij, ki prejemajo sredstva FIHO predstavlja pomembno dopolnitev javni službi. Delovanje FIHO je predstavnik ministrstva ocenil kot transparentno in v skladu z nameni za katerega je bila fundacija ustanovljena. Kot ključnega pomena za uporabnike in kvaliteto izvedenih storitev je izpostavil skrb za čim bolj stabilno financiranje delovanja programov invalidskih in humanitarnih organizacij, saj se morajo slednji izvajati neprekinjeno navkljub težko predvidljivi višini prilivov iz naslova koncesijskih dajatev.

Komisija je FIHO izrazila pohvale za delovanje v letu 2012 in uveljavljene spremembe, ki predstavljajo pozitiven premik od nekaterih neustreznih načinov delovanja fundacije v preteklosti.

Komisija je bila s strani direktorja FIHO seznanjena tudi s finančnim stanjem FIHO v letošnjem letu, ki precej odstopa od lanskega, in sicer v negativno smer. Delno zaradi negativnega poročila s strani Loterije d.d. (posledica visokega dobitka sedmice v igri Loto), delno zaradi padca kupne moči in dviga DDV, zato bo najbrž potreben sprejem rebalansa proračuna FIHO za leto 2013.

Komisija predvideva, da bo na višino prihodkov iz naslova koncesijskih dajatev v prihodnje v določeni meri negativno vplival tudi 10 % davek na srečke, ki je bil uveden v letošnjem letu z Zakonom o davku od srečk. Zakon je bil sprejet julija 2013 in na katerega je Državni svet vložil odločilni veto. Po besedah direktorja FIHO pa bo dejanski vpliv uvedenega davka težko neposredno merljiv zaradi preostalih dejavnikov, ki prav tako vplivajo na višino koncesijskih dajatev (dvig DDV, padec kupne moči in spremenjena cenovna politika Loterije Slovenije za igro Loto z letošnjim poletjem). V FIHO so sicer, še pred spremembo cenovne politike Loterije Slovenije, ocenili, da bi se negativen vpliv davka lahko izrazil v višini 2 milijonov evrov.

Komisijo je zanimalo kolikšen odstotek sredstev, ki jih FIHO razdeli invalidskim in humanitarnim organizacijam, se nameni za investicije v organizacije prejemnice sredstev ter kolikšen odstotek sredstev za delovanje programov. Dodatno je bilo zastavljeno tudi vprašanje o obsegu storitev, ki se jih zagotavlja s temi sredstvi in na kakšen način lahko

ljudje dostopajo do storitev posameznih organizacij. Na centre za socialno delo se namreč večkrat obrnejo ljudje, ki bi potrebovali storitve iz programa, ki ga izvaja posamezna organizacija, pa jim je dostop do njih zavrnen z utemeljitvijo, da storitve niso dostopne za osebe, ki niso člani posamezne organizacije, ali zaradi pa so navedeni kakšni drugi razlogi.

Direktor FIHO je pojasnil, da v skladu z akti FIHO organizacije prejemnice sredstev za naložbe ne morejo nameniti več kot 25 % dodeljenih sredstev (v letu 2012 so na primer invalidske organizacije za naložbe namenile 8,3 %, humanitarne organizacije pa običajno ne presegajo praga 5 %). Prioritetno se torej financira programe in sicer se je zanje v letu 2012 namenilo pri invalidskih organizacijah čez 60 %, medtem ko se je 26,8 % sredstev namenilo delovanje organizacij samih.

Prav tako je bilo s strani direktorja FIHO podano pojasnilo, da ni možno omejevati uporabe storitev iz posameznega programa na podlagi članstva osebe v določeni organizaciji. Organizacije morajo programe, s katerimi kandidirajo za pridobitev sredstev FIHO, izvajati za celotno populacijo za katero prijavijo izvajanje programa, brez pogojevanja s članstvom osebe v organizaciji. Na FIHO se prav tako soočajo s pritožbami ljudi, ki jim je onemogočeno koriščenje storitev v okviru določenih programov, ki jih financira FIHO, pri čemer imajo omejene pristojnosti. Lahko izvedejo izredni nadzor v organizaciji, ki zavrača izvajanje določene storitve, s tem povezano pa ji lahko naložijo tudi določene sankcije (zmanjšanje višine sredstev za prejemnico ali zahteva po vračilu določenega dela sredstev) ali pa pritožnike napotijo na Socialno inšpekcijo v okviru Inšpektorata RS za delo ter na pristojna ministrstva, ki podeljujejo status organizacijam.

V razpravi do bila zastavljena tudi nekatera vprašanja, na katera na sami seji ni bilo možno podati natančnega odgovora, zato **komisija poziva FIHO, da naknadno pisno odgovori na sledeča vprašanja:**

- 1. Kakšna sta obseg in vrsta storitev, katerih izvajanje se zagotavlja s sredstvi FIHO?**
- 2. Kolikšno je število programov, ki jih izvajajo invalidske in humanitarne organizacije (v skupnem številu in ločeno po posamezni krovni skupini), ki so prejemnice sredstev FIHO?**
- 3. Koliko strokovnih delavcev je vključenih v izvajanje programov v okviru invalidskih in humanitarnih organizacij, ki so prejemnice sredstev FIHO?**

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije mag. Darija Kuzmanič Korva.

* * *

Predlog sklepa, da se je komisija seznanila s Poročilom o delu in finančnem poslovanju FIHO za leto 2012 ter da FIHO poziva k pisnim odgovorom na preostala odprta vprašanja iz razprave, je bil sprejet z 8 glasovi ZA in nobenim glasom PROTI.

Nuša Zupanec
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun
predsednik komisije